

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย ผู้ศึกษาขอเสนอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อยที่จำแนกตามเพศ อายุ และเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่
3. เพื่อการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย

สมมุติฐานการศึกษา

1. การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย อยู่ในระดับปานกลาง
2. คณะกรรมการชุมชนย่อยที่มี เพศ อายุ และเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นจาก 90 ชุมชน ชุมชนละ 24 คน รวมจำนวน 2,160 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ คณะกรรมการชุมชนย่อยในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 393 คน ซึ่งได้จากขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณตามสูตรของทาโรยามาเน่ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 41-42).

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอบเขตของการศึกษาลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ อายุ เขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย ซึ่งแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert five rating scales) มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามแนวความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ การทดสอบโดยวิธี t -test (Independent samples) และ F-test (One way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ระดับ .05 กรณีพบความแตกต่างผู้ศึกษาได้เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD

สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.69 อยู่ในช่วงมีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 54.20 ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเลือกตั้งที่เขต 3 คิดเป็นร้อยละ 32.32 และสามารถจำแนกในลักษณะต่างๆได้ดังนี้

1.1 จำแนกโดยเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 53.69 และเป็นเพศชายจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 46.31

1.2 จำแนกโดยอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 54.20 รองลงมา มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.86 สุดท้ายอายุ 25 – 40 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.94

1.3 จำแนกโดยเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 3 จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมา อยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.74 ถัดมาอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.41 สุดท้ายอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 4 จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.54

2. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.27$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.14$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.08$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.03$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.01$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.00$) พิจารณาจำแนกเป็นรายด้านดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การออกข้อบัญญัติเทศบาลผ่านการแสดงข้อคิดเห็นของชุมชน การออกข้อบัญญัติเพื่อพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ การออกข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติไว้ การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย การจัดซื้อ จัดจ้าง การจัดหาพัสดุ เป็นไปตามระเบียบกฎหมายและแบบแผนของทางราชการ และผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเสมอ

2.2 ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การแก้ไขปัญหาของเทศบาลมีการจัดลำดับความสำคัญก่อนปฏิบัติ การบริการต่อผู้มาติดต่อราชการอย่างเท่าเทียมกัน เทศบาลมีการ

ส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมอันดีงาม การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างเป็นระบบและขั้นตอน ผู้บริหารมีการยึดหลักความถูกต้องต่อการปฏิบัติงาน พนักงานเทศบาลมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทุกช่องทาง ให้ประชาชนได้รับทราบ จัดระบบให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก มีการจัดระบบให้ประชาชนสามารถตรวจสอบความถูกต้องในการบริหารงานได้ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่นทางสื่อต่างๆ และจัดให้มีศูนย์ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การจัดเวทีประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการเสนอแนวทาง ในการพัฒนาท้องถิ่นแก่เทศบาล มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์ ในการประชุมสภาท้องถิ่น การแต่งตั้งตัวแทนประชาชนเข้าร่วมในการจัดซื้อ/จัดจ้าง และการเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการปฏิบัติงาน ได้รับทราบ

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ เทศบาลบันทึกข้อร้องเรียนของประชาชน พร้อมทั้งดำเนินการตามข้อร้องเรียน ผู้บริหารท้องถิ่นใส่ใจปัญหาท้องถิ่น/ชุมชน เทศบาลมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหของท้องถิ่น พนักงานเทศบาลปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ พนักงานเทศบาลใช้งบประมาณอย่างประหยัด เทศบาลได้มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้รวดเร็ว มีกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด เทศบาลให้เงินงบประมาณในการดำเนินงานอย่างคุ้มค่า

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่คณะกรรมการชุมชนย่อยที่เป็นเพศชาย มีความคิดเห็นในระดับที่มากกว่า คณะกรรมการชุมชนย่อยที่เป็นเพศหญิง ส่วนด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลัก ความคุ้มค่า ไม่มีความแตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย จำแนกตามอายุ โดยรวม และเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย จำแนกตามอายุ โดยรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า

4.1 คณะกรรมการชุมชนย่อยที่มีอายุ 25- 51 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยรวม ด้านหลักความโปร่งใส แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่าง

4.2 คณะกรรมการชุมชนย่อย ที่มีอายุ 25-40 ปี มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น โดยรวม ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจำแนกรายด้าน แตกต่างกันกับ คณะกรรมการชุมชนย่อย ที่มีอายุ 51ปีขึ้นไป

5. การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย ที่มีเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ โดยรวมและเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย จำแนกตามเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลัก ความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความโปร่งใส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า

5.1 ด้านนิติธรรม เขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 1 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกันกับ เขตที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกันกับ มีเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 3 และเขตที่ 4

5.2 ด้านหลักคุณธรรม เขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 1 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกันกับ เขตที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกันกับ เขตที่ 3 และ เขตที่ 4

5.3 ด้านหลักความ โปร่งใส เขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 1 และเขตที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกันกับเขตที่ 3, เขตที่ 4

เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกับ เขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 1, เขตที่ 2, เขตที่ 4

5.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม เขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 1 และเขตที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกับเขตที่ 3 และ เขตที่ 4 และเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่เขตที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกับกับ เขตที่ 1 และเขตที่ 2

5.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ เขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 1 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกับกับ เขตที่ 2 และเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกับกับ เขตที่ 1, เขตที่ 3, เขตที่ 4 และเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 3 และเขตที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกับกับ เขตที่ 2

5.6 ด้านหลักความคุ้มค่า เขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 1 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกับกับ เขตที่ 2, เขตที่ 3, เขตที่ 4 และเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกับกับ เขตที่ 1 เขตที่ 3 และเขตที่ 4 และเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ เขตที่ 3, เขตที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลนครขอนแก่น แตกต่างกับกับเขตที่ 1, เขตที่ 2

6. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย มีจำนวน 97 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 25.39 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (393) ผู้ศึกษาขอเสนอผลการวิเคราะห์จัดกลุ่มประเด็นเชิงพรรณนา จากกลุ่มที่มีความถี่มากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้

ผู้บริหารควรดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเต็มที่ เทศบาลนครขอนแก่นควรมีการออก กฎระเบียบควบคุมดูแลการติดป้ายโฆษณา ในเขตเทศบาลอย่าง จริงจัง เทศบาลนครควรรีดยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน โดยจัดทำโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง เทศบาลนครขอนแก่นควรจัดให้มีการอบรมพนักงานให้มีความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบมากขึ้น เทศบาลนครควรให้ความสำคัญในการยื่นคำร้องในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในแต่ละวันให้รวดเร็วและตามลำดับในการยื่นเอกสาร การเบิกจ่ายงบประมาณของ

ผู้บริหารควรปฏิบัติตามขั้นตอนและควรให้ถูกต้องตามระเบียบ เทศบาลนครควรยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน โดยทำโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากขึ้น เทศบาลนครควรเล็งเห็น ในการบริการสถานที่จอดรถให้มากกว่านี้และเป็นระเบียบมากขึ้น พนักงานเทศบาล ควรแนะนำประชาชนที่มาติดต่อด้วยมารยาท ที่สุภาพผู้บริหารควรออกเยี่ยมประชาชนและจัดทำโครงการช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสให้ทั่วถึง

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่ได้ทำการศึกษาคำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปราย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ ด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านความโปร่งใส ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลนครขอนแก่น ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวคิดในการประเมินผลนโยบายเทศบาลนครขอนแก่น ในขั้นตอนนโยบาย ตั้งแต่ก่อเกิดนโยบาย การกำหนดนโยบาย การกำหนดทางเลือก การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย โดยการใช้ตัวชี้วัดการดำเนินงาน (KPI)) เข้ามาช่วยในการบริหารองค์กร ทำให้เทศบาลนครขอนแก่น กำหนดนโยบายและประเมินผลการทำงานของผู้บริหารและพนักงานได้ประจำทุกปีโดย เทศบาลนคร ได้ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องตามข้อบัญญัติไว้อย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดกลุ่มใดเป็นกรณีพิเศษ เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาค ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลมีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มาทำงานตรงต่อเวลา บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคและถูกต้อง ยกตัวอย่าง เช่น การให้บริการด้านการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดินโดยเทศบาลนครจะมีหน่วยให้บริการจัดเก็บถึงบ้าน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการให้ทั่วถึง การให้บริการด้านจัดเก็บขยะมูลฝอย เทศบาลนครมีการแจกจ่ายถังขยะให้ทุกครัวเรือน ตลอดจนมีรถขนขยะในการจัดเก็บขยะตลอดเวลาและการให้บริการด้านการขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร เป็นต้น เห็นได้จาก สังคมไทยเกิดความตื่นตัวในการสร้างหลักธรรมาภิบาล และการรณรงค์ต่อต้าน การทุจริตคอร์รัปชันในวงกว้าง อันเป็นผลจากทรัพยากรที่มีจำกัด และกระแสดันตัวในระดับ

สากลและในประเทศ ซึ่งการปกครองด้วยหลักการบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาลในปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญมุ่งพัฒนาการบริหารราชการแผ่นดินและกฎ ระเบียบให้เหมาะสมสร้าง ระบบราชการให้มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาการทุจริตทั้งปวงจะมุ่งฟื้นฟูระบบคุณธรรมจริยธรรมและ ธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างเร่งด่วน โดยจะใช้กลไกของรัฐผลักดันให้เกิดการ ขับเคลื่อนไปพร้อมกันทั้งระบบเพื่อก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนมี ประสิทธิภาพ

ผลการศึกษา สอดคล้องกับ อนุรัตน์ จักรเจริญพรชัย (2549 : บทคัดย่อ) การศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบล และเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนต่อ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน ตามลำดับดังนี้ หลักนิติ ธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความ โปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม และความรับผิดชอบต่อ สอดคล้องกับ อรรถยา นรินทร์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการค้าเนินงานตามหลักธรรมาภิ บาลของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าสภาพการค้าเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมและราย ด้าน 6 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการค้าเนิน งานตามหลักนิติธรรม ด้านการค้าเนินงาน หลักความรับผิดชอบต่อ ด้านการค้าเนินงานตามหลักการมี ส่วนร่วม ด้านการค้าเนินงานตามหลักความคุ้มค่า ด้านการค้าเนินงานตามหลักความ โปร่งใส และ ด้านการค้าเนินงานตามหลักคุณธรรม

ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับ พระมหาธรรมยาฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การการค้าเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความ คิดเห็น ของคณะกรรมการชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มี ต่อการค้าเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน เรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อยดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความ โปร่งใสและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม

สมมติฐานที่ 2 คณะกรรมการชุมชนย่อยที่มี เพศ อายุ และเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า

2.1 คณะกรรมการชุมชนย่อยที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ต่างกัน ผลการศึกษาพบว่าโดยรวมทุกด้าน คือ ด้านหลักความ โปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ เนื่องจากความแตกต่างด้านเพศของประชาชน มิใช่ประเด็นสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย ในเรื่องของหลักธรรมาภิบาลโดยรวม ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใส ซึ่งเห็นได้จากคณะกรรมการชุมชนย่อยมีความคิดไปในทางเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะ คณะกรรมการชุมชนย่อยทั้งเพศหญิงและชาย ได้รับรู้ข่าวสารการดำเนินงานเป็นส่วนใหญ่ และมีส่วนร่วมในการบริหารงานอย่างเสมอภาคกัน

ผลการศึกษา สอดคล้องกับ นพพล สุรนักครินทร์ (2547 : บทคัดย่อ) การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยด้านบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

ส่วนด้าน หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในสองประเด็นนี้แสดงว่าประชาชนที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันซึ่งเมื่อพิจารณาทิศทางของความแตกต่าง พบว่า ประชาชนที่เป็นเพศชาย มีความคิดเห็นที่มากกว่าประชาชนที่เป็นเพศหญิง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนที่เป็นเพศหญิงมีมุมมองว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น ในประเด็นหลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม มีน้อยกว่าประชาชนที่เป็นเพศชายมอง ซึ่งอาจเป็นเพราะประชาชนที่เป็นเพศหญิง มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวกับหลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม ได้มากกว่า และมองเห็นถึงความบกพร่องของ

สองหลักดังกล่าวได้มากกว่า ดังนั้นประชาชนที่เป็นเพศชายและเพศหญิงจึงมีความแตกต่างกันในประเด็นของหลักนิติธรรมและคุณธรรม

ผลการศึกษา สอดคล้องกับ อรรถยา นรินทร์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศอายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เห็นว่า มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมและรายด้าน 1-5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. 2. คณะกรรมการชุมชนย่อยที่มี อายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมทุกด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็น การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับประชาชนทุกเพศทุกวัยที่อาศัยอยู่ในเทศบาลนครขอนแก่น โดยเทศบาลนครขอนแก่น มีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ ได้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่นกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ จึงทำให้ประชาชนทุกวัยมีโอกาสรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่และผลการดำเนินงานของเทศบาลนครขอนแก่นอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษา สอดคล้องกับ นพพล สุรนักกรินทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยด้านบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน มีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยด้านขนาดของอบต. และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของ อบต. พบว่าประชาชนมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

ส่วนด้านหลักความ โปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีอายุต่ำกว่า เป็นผู้ที่มีการเรียนรู้ถึงบริบทของชุมชนมากกว่าและอาจเกิดความไม่สนใจ ไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของ

เทศบาลนครขอนแก่น จึงมองอะไรไม่ลึกเหมือนกับผู้ที่มียุสูงขึ้นไป ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนที่มีอายุสูงกว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า

ผลการศึกษา สอดคล้องกับ อรรถยา นรินทร์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เห็นว่า มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้าน 1-5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. 3 คณะกรรมการชุมชนย่อยที่มี เขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนย่อย จำแนกตามเขตเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ โดยรวมทุกด้าน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นมีบทบาทหน้าการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเลือกตั้งแต่ละเขต ในด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ในลักษณะที่ไม่เหมือนกัน หรืออาจไม่เท่าเทียมกันในแต่ละด้านตามหลักธรรมาภิบาล จึงทำให้คณะกรรมการชุมชนย่อยมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาสอดคล้องกับประสงค์ พิมพ์พิทักษ์ (2553 : 91-96) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพการสมรส อายุและเขตที่อยู่อาศัย พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเข้ามาให้การส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการดำเนินงานของเทศบาลให้มากขึ้น โดยเฉพาะด้านความโปร่งใสในการดำเนินงาน และเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น

1.2 จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า คณะกรรมการชุมชนย่อยที่มีอายุน้อยที่สุดให้ความคิดเห็นจะลดลงตามลำดับ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเทศบาล ต้องริบเร่งส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการให้มากขึ้น โดยเฉพาะประชาชนที่อายุน้อย ควรเน้นให้ความสำคัญเป็นกรณีพิเศษ

1.3 การแบ่งการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่นเร่งรัด โครงการและกิจกรรมการบริการสาธารณะให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเพียงพอ รวมทั้งควรมีระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับประชาชน ผู้ด้อยโอกาส

1.4 ควรทำการศึกษาการประสิทธิผลการดำเนินงานของเทศบาลตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ว่าปฏิบัติได้ถูกต้องเพียงใด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อธรรมาภิบาลใช้ในการบริหารงานของเทศบาล ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อค้นหารูปแบบที่ทำให้เทศบาล ได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหา การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาล ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำมาทำการเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร ซึ่งสามารถพัฒนาการบริหารงานและการดำเนินงานร่วมกันเป็นไปในแนวทิศทางเดียวกัน